

BOEKAANKONDIGINGEN.

J. TANDLER, *Lehrbuch der systematischen Anatomie*.
2de Aufl. I. Knochen-, Gelenk- und Muskellehre. Leipzig,
F. L. W. VOGEL, 1926. Prijs: gebonden f 24.—.

In 1923 verscheen het eerste deel van een nieuw leerboek der beschrijvende ontleedkunde door den Weenschen anatoom TANDLER. Drie jaar na het verschijnen van dit deel, nog voordat het geheele leerboek volledig is (er zijn pas 2 deelen verschenen), bleek een tweede druk noodig, die ter aankondiging aan ons *Tijdschrift* is toegezonden.

Er behoorde moed toe om in Oostenrijk in 1923 een kostbaar werk over ontleedkunde te doen verschijnen; een werk, dat daarbij in den grond der zaak weinig nieuws te brengen had. Dat het welslagen buiten verwachting groot is geweest, bewijst deze tweede druk. De groote achting, die TANDLER in Weenen bij velen geniet, zal aan zijn boek zeker ten goede zijn gekomen.

Evenals van den eersten druk is de uitvoering van den tweeden druk van dit deel in zeer vele opzichten te loven. Aan de illustraties, geheel in den tekst, omdat het boek op geglansd papier is gedrukt, is alle zorg besteed. Aan duidelijkheid en zakelijkheid laten zij niets te wenschen over. De spierafbeeldingen zijn wat stijf, alsof gipsmodellen zijn geteekend. De afbeeldingen der gewrichten zijn voortreffelijk.

De tekst geeft nauwelijks aanleiding tot bijzondere opmerkingen. Opmerkelijk vind ik echter, dat in een modern leerboek der beschrijvende ontleedkunde niet een afzonderlijk hoofdstuk aan de endokrine organen gewijd wordt. Bij het overzicht, dat TANDLER op bldz. 7 geeft, mis ik dit geheel en al.

Het boek is in Duitschland gedrukt; dit verklaart den hoogen prijs.

A. J. P. VAN DEN BROEK.

VAQUES et DONZELOT, *Les troubles du Rythme Cardiaque*.
Parijs, 1926. 288 bldz., met 38 illustraties. Prijs: geb. f 4.80.

Overwegend waarnemingen aan het ziekbed in de kliniek hebben het aanzijn aan dit boek gegeven; daarbij werd slechts gebruik gemaakt van die laboratoriummethodes, welke ook onmiddellijk klinisch belang hebben. Al is door de schrijvers ook een zeer groot graphisch materiaal verwerkt, geregistreerd en bestudeerd, hier hebben zij slechts heel sporadisch enkele krommen gepubliceerd, meer als voorbeeld, dan ter staving hunner redeneeringen en theorieën, die alle van te voren in den breede in wetenschappelijke debatten werden besproken en getoetst.

De beschouwingen over de afwijkingen van het normale polsrythme worden op uiterst eenvoudige wijze verdeeld in hoofdstukken over onregelmatigen pols, vluggen pols, tragen pols en pulsus alternans, waaraan enkele physiologische en physiopathologische opmerkingen voorafgaan. De besprekingen der behandeling van deze afwijkingen beslaat een dertigtal bladzijden;

ook dáár is er weer naar beknoptheid gestreefd, zoodat alleen van goed vaststaande feiten wordt gebruik gemaakt en de nieuwste nog niet ter dege beproefde geneesmiddelen, slechts kort worden vermeld. Door het geheele boek loopt een draad van eenvoud, waardoor het zoo buitengewoon geschikt is voor den beginneling, die op dit moeilijke terrein wegwijs wil worden. De namen der schrijvers vormen een waarborg voor de waarde van den inhoud van dit geschrift.

P. H. ENTHOVEN.

Dr. G. VAN RIJNBERK, *Physiologische brieven*. II. Haarlem, de Erven F. BOHN 1926. 266 bldz. kl. oct.. Prijs: geb. f 1.90.

Wederom ligt een deeltje van de Physiologische brieven uit de *Haagsche Post* op onze schrijftafel. Zooals ik reeds vroeger opmerkte, het is een genot het op te nemen en er in te lezen. De ervaren arts vindt er tusschen alles wat hij wel weet, menige opmerking in en menigen wenk tusschen de regels, die hem tot nadenken stemt.

Des schrijvers gewikste pen zorgt voor de noodige afwisseling. Historische zin paart zich aan modernisme. Ik wensch dezen brieven vele lezers toe.

H. ZWAARDEMAKER CZ.

G. A. ROST, *Hautkrankheiten*. Verlag von JULIUS SPRINGER. Berlin, 1926, 405 bldz.. Prijs f 15.—

Dit boek is Band XII van de „Fachbücher für Ärzte“, uitgegeven door de redactie van de *Klinische Wochenschrift*. De schrijver heeft hierin de door hem genoemde „causaal-genetische“ indeeling der huidziekten gevolgd, een stelsel van indeeling door hem in 1921 op het congres van de „Deutsche Dermatologische Gesellschaft“ te Hamburg voorgedragen en waarbij de ziekten zooveel mogelijk naar de oorzaken van haar ontstaan worden gerangschikt. Het zou te ver voeren de bezwaren tegen deze indeeling uitvoerig te bespreken, maar aangezien deze bezwaren goeddeels ook de bezwaren zijn tegen het boek, mogen deze in een bespreking hiervan niet geheel worden voorbijgegaan.

Vooreerst staat van vele huidziekten de oorzaak nog niet vast, de schrijver moet zich dan met eene „Arbeitshypothese“ behelpen. Wanneer hij nu schrijft: „daz manches noch im Sinne einer Arbeitshypothese durch Annahmen überbrückt werden musz, kann kaum als Fehler gerechnet werden“, meen ik, dat hij de bezwaren hier tegen wel erg onderschat. Om het recht van bestaan van zijn indeeling te verdedigen is de schrijver genoodzaakt ieder keer weer in den breede over de aetiologie uit te wijden, zoodat er niet genoeg ruimte overblijft voor de klinische beschrijving, de diagnostiek, enz. Hierdoor is het boek onevenwichtig geworden. Vooral de histopathologie wordt al zeer stiefmoederlijk behandeld, terwijl van de therapie niet te veel wordt verteld. Maar het boek is ook onharmonisch wat aangaat de ruimte, die aan de verschillende huidziekten wordt besteed. Om een voorbeeld te noemen: van de acrodermatitis chronica atrophicans (HERXHEIMER) wordt een vrij uitvoerige beschrijving gegeven, echter wordt de atrophia cutis maculosa slechts even genoemd zonder beschrijving, terwijl ik de